

w sprawie wniosku o ponowne wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku terapia zajęciowa z rehabilitacją na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.107.2021.KT.3

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 478 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 767/2021 z 13 sierpnia 2021 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku terapia zajęciowa z rehabilitacją na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.107.2021.KT.3.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku terapia zajęciowa z rehabilitacją na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.107.2021.KT.3 nie uzasadniają zmiany opinii wyrażonej w § 1 uchwały nr 767/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 sierpnia 2021 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Wśród efektów odnoszących się do wiedzy absolwenta brak jest efektów uczenia się z pedagogiki specjalnej/pedagogiki osób z niepełnosprawnością. Osoby te będą stanowiły dużą część pacjentów placówek terapii zajęciowej, stąd konieczne jest nie tylko poznanie zasad i metod dydaktyki specjalnej, ale także na przykład współczesnych modeli niepełnosprawności (w tym modelu bio-psycho-społecznego oraz modelu opartego na realizacji praw osoby z niepełnosprawnością), metod komunikowania się alternatywnego i wspomagającego czy mechanizmów funkcjonowania psychospołecznego osób z różnymi niepełnosprawnościami, w różnym wieku. W efektach brak uwzględnienia współcześnie postulowanego modelu ICF (Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia), akcentującego społeczny, a nie medyczny charakter niepełnosprawności. Wśród dydaktyk specjalistycznych brak uwzględnienia dydaktyki pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną, zwłaszcza że dorosłe osoby z tym typem niepełnosprawności stanowią największą grupę klientów

placówek terapii zajęciowej. Brak jest również efektów odnoszących się do prowadzenia zajęć z zakresu szeroko pojętej aktywności fizycznej.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wskazała, że program studiów na kierunku terapia zajęciowa z rehabilitacją zakłada wyposażenie absolwenta w kompetencje mające na celu optymalne uaktywnienie życiowe osób z niepełnosprawnościami w ramach rehabilitacji medycznej, społecznej i zawodowej. Kierunek studiów został przyporządkowany do dyscyplin: nauki medyczne, nauki o zdrowiu, psychologia oraz nadaje absolwentom kwalifikacje terapeuty zajęciowego, nie zaś pedagoga specjalnego. Wynikają z tego określone implikacje mające swoje odzwierciedlenie zarówno w efektach kierunkowych, jak i w treściach programowych analizowanego programu studiów. Sposób formułowania poszczególnych efektów kierunkowych w zakresie wiedzy może się więc odnosić do szeroko pojętej definicji niepełnosprawności. W ramach tak rozumianej niepełnosprawności zostały również włączone osoby z niepełnosprawnością intelektualną, co uwidoczni się m.in. w efektach kierunkowych K_W12 czy K_W13, K_W14. Zatem, zdaniem Uczelni, nie muszą mieć one oparcia w efektach uczenia się przyporządkowanych do dyscypliny naukowej – pedagogiki – jako dyscypliny wiodącej.

Uszczegółowienie efektów uczenia się w sugerowany sposób zbliżyłoby analizowany program studiów do wymagań w zakresie efektów kierunkowych, obligatoryjnych dla kierunku edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną. To z kolei prowadziłoby do wyposażania studentów w nadmiernie uszczegółowione aspekty wiedzy z zakresu niepełnosprawności intelektualnej, nie nadając ostatecznie kwalifikacji pedagoga specjalnego. Głównymi odbiorcami terapii zajęciowej są osoby niepełnosprawne. Biorąc pod uwagę zakres działań typowych dla terapii zajęciowej i wyraźne jej oddzielenie od kwalifikacji nauczycielskich, efekty uczenia się powinny umożliwić zdobycie wiedzy i kształtowanie umiejętności pracy z osobami z różnymi niepełnosprawnościami w ramach oddziaływań terapii zajęciowej, a nie działalności typowo edukacyjnej.

Niepełnosprawność obejmuje swoim zakresem pojęciowym zróżnicowany zbiór właściwości – od częściowych do całkowitych ograniczeń. Niepełnosprawność może pojawiać się również w życiu jednostki okresowo lub stać się stałą cechą jej funkcjonowania. Wśród efektów kierunkowych (dotyczących wiedzy) analizowanego programu wyraźnie zaznacza się profil wskazujący, że niepełnosprawność nie jest wyłącznie następstwem jakiegoś uszkodzenia czy deficytu, lecz także luki między właściwościami biologicznymi, zdolnościami, możliwościami jednostki a barierami, oczekiwaniami oraz wymaganiami środowiska fizycznego i przyrodniczego, zatem uwzględniony został model ICF (Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia), czego dowodem są efekty kierunkowe: K_W10, K_W13, K_W14, K_W15, K_W16).

Ponadto, mimo że w ramach analizowanego programu nie są wymagane efekty kierunkowe przyporządkowane do pedagogiki, jako dyscypliny wiodącej, to są one obecne w postaci efektów szczegółowych oraz w treściach programowych zawartych w poszczególnych sylabusach modułowych, a wynikających głównie z efektów kierunkowych K_W13 i K_W14 analizowanego programu.

Zdaniem Uczelni, program studiów dla kierunku Terapia zajęciowa z rehabilitacją spełnia wymagania typowe dla kwalifikacji terapeuty zajęciowego z zakresu niepełnosprawności

intelektualnej. Absolwent studiów będzie posiadał wiedzę z zakresu danej niepełnosprawności, jednakże w zakresie właściwym dla uzyskiwanych kwalifikacji. Stąd też za pozytywny aspekt niniejszego programu należy uznać poruszane zagadnienia związane z tą niepełnosprawnością, niekiedy wkraczające nawet do katalogu wiedzy czy umiejętności charakterystycznego dla kwalifikacji nauczycielskich – pedagoga specjalnego.

Uczelnia wskazała, iż w sylabusach dla modułu *projektowanie terapii zajęciowej w pracy z dziećmi i młodzieżą z deficytami i zaburzeniami rozwoju* oraz w sylabusie *projektowanie terapii zajęciowej w pracy z dorosłymi i osobami starszymi* zawarto w treściach programowych m.in. zagadnienia teoretyczne związane z niepełnosprawnością intelektualną (dalej jako NI), funkcjonalny model niepełnosprawności intelektualnej, wsparcie i diagnozowanie w systemie rehabilitacji osób z NI, obszary wyrównywania szans osób z NI, system opieki terapeutyczno-edukacyjnej nad osobami z NI, praca terapeutyczno-edukacyjna z osobami z głęboką NI, wczesna diagnoza i wspomaganie rozwoju osób z NI, funkcjonowanie psychospołeczne osób z NI, komunikacja alternatywna i wspomagająca z osobami z NI, wspomaganie rozwoju mowy osób z NI, wybrane metodyki pracy z osobami z NI, wybrane oddziaływania terapeutyczne wobec osób z NI.

W sylabusach dla modułu *metody specjalne w terapii zajęciowej dzieci i młodzieży* oraz *metody specjalne w terapii zajęciowej dorosłych i osób starszych* zawarto, zarówno w efektach szczegółowych dotyczących wiedzy, jak i w treściach programowych, zagadnienia związane z elementami dydaktyki specjalnej i szczegółowymi metodykami pracy z osobami z NI, m.in.: „zaawansowane teoretyczne i praktyczne sposoby postępowania z osobami z różnymi typami i stopniami niepełnosprawności” (W01), „zasady stosowania właściwych metod w procesach rewalidacyjnych i rehabilitacyjnych” (W02), „(...) zna zasadę holistycznego podejścia do pacjenta w terapii zajęciowej” (W03). Zaś w treściach kształcenia uwzględnia się m.in.: klasyfikacje niepełnosprawności oraz zastosowanie wybranych modeli postępowania kulturoterapeutycznego, środki oddziaływania terapeutycznego, kompetencje terapeuty zajęciowego, ćwiczenia mowy oraz wybrane metody pracy w tym preferowane w pracy z osobami z NI jak np.: *Metoda Ruchu Rozwijającego W. Sherborne*, *Metoda M. Ch. Knillów*, *Metoda Ośrodków Pracy*, *Metoda Dobrego Startu*.

W sylabusie *diagnostyka potrzeb planowania pracy z pacjentem*, wskazuje się w efektach szczegółowych z zakresu wiedzy na poznanie wielu narzędzi diagnostycznych pozwalających rozpoznać specyficzne, specjalne potrzeby uczestników terapii zajęciowej w oparciu o model ICF, co wynika nie tyle z jednoznacznego uwzględniania nazwy Klasyfikacji, ale z operacjonalizacji efektów uwzględniających założenia te same klasyfikacji. Jest to również widoczne w innych sylabusach modułowych, m.in. sylabus dla modułu: *społeczno-zaawansowany*; moduł: *wprowadzenie do terapii zajęciowej* czy sylabus dla modułu: *projektowanie terapii zajęciowej w pediatrii*.

Program studiów na kierunku terapia zajęciowa z rehabilitacją, nadający kwalifikacje terapeuty zajęciowego, nie powinien, w ocenie Uczelni, spełniać wymogów w zakresie efektów kierunkowych przyporządkowanych do pedagogiki – w tym szczególnie do kwalifikacji pedagoga specjalnego. Jednakże z uwagi na fakt, iż pacjentami/klientami terapii zajęciowej są również osoby z niepełnosprawnością intelektualną, program musi uwzględniać wiedzę z tej dziedziny, ale tylko w zakresie umożliwiającym realizację zadań terapeuty zajęciowego (podobnie jak wiedza z zakresu innych niepełnosprawności, jak np. niepełnosprawność wzrokowa, słuchowa itp., co również uwzględnia analizowany program w zakresie właściwym

dla kwalifikacji uzyskiwanych przez absolwenta). Stąd też uwzględnione w programie efekty szczegółowe, jak również treści programowe związane z niepełnosprawnością intelektualną, zawarte w poszczególnych sylabusach modułowych, uznajemy za optymalne dla kwalifikacji niezwiązanych z oświatą i działaniami realizowanymi na terenie placówek oświatowych.

Terapia zajęciowa obejmuje swoim zakresem rehabilitację medyczną, społeczną i zawodową i nie powinna w ocenie Uczelni podlegać wymogom formalnym dla efektów kierunkowych związanych z pedagogiką specjalną. Zastosowane w efektach kierunkowych pojęcie niepełnosprawność wskazuje, że uwzględniony medyczny i społeczny punkt widzenia niepełnosprawności jest nie tylko właściwością jednostki, ale także zespołem cech środowiska społeczno-przyrodniczego i cech związanym ze zdrowiem i chorobą. Stanowi zatem wypadkową owych przeszkód, ograniczeń zewnętrznych oraz możliwości osiągania przez daną osobę niepełnosprawną optymalnego poziomu funkcjonowania w społeczeństwie i środowisku, co z kolei przekłada się na teoretyczne i praktyczne aspekty prowadzenia terapii zajęciowej z rehabilitacją.

Odpowiadając na zastrzeżenie dotyczące braku efektów związanych z aktywnością fizyczną Uczelnia wskazała, że program studiów bowiem zapewnia wychowanie fizyczne w wymiarze 60 godzin na studiach stacjonarnych i uwzględnia efekty uczenia się za sprawą KU15; KW21.

Stanowisko Prezydium PKA

Wśród efektów odnoszących się do uzyskania wiedzy przez absolwenta Uczelnia potwierdza, że absolwenci po ukończeniu studiów na wnioskowanym kierunku uzyskują efekty uczenia się z obszaru pedagogiki specjalnej/pedagogiki osób z niepełnosprawnością: K_W10 „wybrane pojęcia i teorie w zakresie psychologii (ogólnej, klinicznej), pedagogiki (ogólnej, społecznej, leczniczo-terapeutycznej), socjologii z antropologią kulturową, filozofii, bioetyki, inżynierii biomedycznej”; K_U12 „zinterpretować ocenę stanu zdrowia, orzeczenie psychologiczne, diagnozę społeczną i diagnozę pedagogiczną oraz zastosować się do ich założeń w procesie terapii zajęciowej”; K_U29 „w procesie terapii zajęciowej wykorzystać adekwatną wiedzę o metodach wychowywania, nauczania i uczenia się oraz stosuje zasady pedagogiki ogólnej, pedagogiki leczniczo-terapeutycznej, pedagogiki specjalnej”.

W ramach zajęć z modułu *metody specjalne w terapii zajęciowej dzieci i młodzieży* oraz *metody specjalne w terapii zajęciowej dorosłych i osób starszych* realizowane są efekty szczegółowych zagadnienia związane z elementami dydaktyki specjalnej i szczegółowymi metodykami pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną: W01 „zaawansowane teoretyczne i praktyczne sposoby postępowania z osobami z różnymi typami i stopniami niepełnosprawności”, W02 „zasady stosowania właściwych metod w procesach rewalidacyjnych i rehabilitacyjnych”

Uczelnia potwierdziła, że wnioskowany kierunek zakłada wyposażenie absolwenta w kompetencje mające na celu uaktywnienie życiowe osób z niepełnosprawnościami. Dotyczy to elementów rehabilitacji medycznej, społecznej i zawodowej. W związku z tym Uczelnia zakłada nadanie absolwentom kwalifikacji terapeuty zajęciowego, a nie pedagoga specjalnego. Mając na uwadze różne rodzaje niepełnosprawności w programie studiów realizowane są zagadnienia dotyczące osób z niepełnosprawnością intelektualną, co potwierdzają efekty kierunkowe K_W12 „zinterpretować ocenę stanu zdrowia, orzeczenie psychologiczne, diagnozę społeczną i diagnozę pedagogiczną oraz zastosować się do ich założeń w procesie terapii zajęciowej”; K_W13 „prowadzić edukację zdrowotną oraz poradnictwo dla osób zdrowych i chorych, niepełnosprawnych, zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie ich rodzin

oraz członków zespołów profesjonalnych, w których pracuje”, K_W14 „przygotować materiały edukacyjne dla osoby, rodziny/opiekuna, grupy. Potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii oraz promować zawód terapeuty”.

Uczelnia potwierdziła, że realizowane są efekty uczenia się K-W21 oraz K_U15 odnoszące się do promocji zdrowia, zdrowego stylu życia oraz aktywności fizycznej.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

2. Zasady wyboru zajęć określone w programie studiów nie znajdują umocowania merytorycznego i powodują, że studenci, dokonując wyboru, nie osiągną wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Analiza sylabusów pokazuje zróżnicowanie w zakresie wszystkich rodzajów efektów uczenia się oraz w zakresie problematyki zajęć, co pozwala zakwestionować osiągnięcie takich samych efektów uczenia się. Zastrzeżenia budzą takie pary zajęć do wyboru w module F jak np. *trening zdrowia i samoocena osób z niepełnosprawnością – autoprezentacja*.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wskazała, iż program studiów terapia zajęciowa z rehabilitacją spełnia kryterium określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów i przewiduje możliwość wyboru przez studenta ponad 67% punktów ECTS zajęć. Odzwierciedla to zaproponowana koncepcja modułów do wyboru: język obcy, seminarium i egzamin dypl., praktyka zawodowa, moduł specjalnościowy, moduł fakultatywny.

Dodatkowo zaproponowano studentom możliwość wyboru dwóch ścieżek specjalnościowych oznaczonych w harmonogramie studiów, jako:

C1– specjalność *terapia zajęciowa dzieci i młodzieży*

C2 – specjalność *terapia zajęciowa dorosłych i osób starszych*

oraz dwóch ścieżek do wyboru modułów fakultatywnych F1/F2.

Student, bez względu na wybór jednej ze ścieżek, po zrealizowaniu pełnego programu studiów nabędzie te same kierunkowe efekty uczenia się. Dodatkowo warto nadmienić, że wszystkie efekty kierunkowe znalazły pokrycie w modułach na etapie obowiązkowej realizacji zajęć, natomiast moduły fakultatywne mają na celu uzupełnienie i poszerzenie wiedzy w zakresie efektów już nabytych w ramach pozostałych modułów, zgodnie z zainteresowaniem studenta.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy potwierdziła, że studentom przysługuje możliwość wyboru dwóch ścieżek specjalnościowych oraz dwóch ścieżek do wyboru modułów fakultatywnych. Uczelnia potwierdziła, że bez względu na wybór jednej ze ścieżek, po zrealizowaniu pełnego programu studiów student nabędzie te same kierunkowe efekty uczenia się. Wszystkie efekty kierunkowe są realizowane w modułach na etapie obowiązkowej realizacji zajęć. W modułach fakultatywnych studenci realizują zadanie uzupełnienia i poszerzenia wiedzy w zakresie efektów już nabytych przez studentów w ramach pozostałych modułów. Realizacja modułów fakultatywnych pozwala na realizację tematyki zgodnie z zainteresowaniem studenta.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

3. W sylabusach określono zadania praktyczne, które mają być wykonane przez studentów, jednak dane są nieprecyzyjne, np. brak informacji, o jakich zadaniach warsztatowych mowa. Ponadto doprecyzowania wymaga opis metod kształcenia w sylabusach zajęć. Wnioskodawca planuje wykład, ćwiczenia, pracę w grupach, dyskusję, prezentacje, analiza przypadków, nie wskazując, o jakie metody chodzi, na czym polegają i czego dotyczą pokazy czy praca w grupach.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy poinformowała, że metody dydaktyczne są dobierane z uwzględnieniem różnych czynników m.in.: formy zajęć, efektów uczenia się oraz poziomu kompetencji studenta. Za właściwy dobór metod odpowiada wykwalifikowana kadra dydaktyczna, której kompetencje i doświadczenie zawodowe pozwalają na dostosowanie środków i narzędzi dydaktycznych w taki sposób, aby wspomagały osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Jednocześnie, dobierając metody dydaktyczne, nauczyciele reagują na zróżnicowane potrzeby indywidualne i grupowe studentów. Wykładowca, na podstawie znajomości grupy, a także wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów, ma możliwość realizacji zadań według określonego przez siebie planu, biorąc również pod uwagę opinię studentów. Pozwala to nauczycielowi akademickiemu na elastyczność, bez konieczności realizacji zadań narzuconych z góry, które mogą być nieadekwatne (zbyt łatwe bądź też zbyt trudne) dla określonej grupy studentów. Jest to niezwykle istotna kwestia, ponieważ wykładowca ma szansę wykreowania, dostosowania i modyfikacji zadań praktycznych w zależności od grupy studentów tak, aby założone efekty uczenia się zostały zrealizowane zgodnie z ich możliwościami. Szczegółowe metody dydaktyczne dla zajęć praktycznych są opracowywane przez wykładowców w odniesieniu do konkretnych jednostek nozologicznych, które poznają studenci w podmiotach klinicznych czy oświatowych. W sylabusach nie zostały sprecyzowane szczegółowe metody, ponieważ tak pogłębione informacje jak przykłady studium przypadków lub zagadnienia pracy warsztatowej w grupach są opisywane przez wykładowców w scenariuszach / konspektach zajęć. Uczelnia podkreśla, iż w Zarządzeniu Rektora w sprawie organizacji studiów o profilu praktycznym, określiła wymogi formalne dotyczące stosowania następujących metod dydaktycznych:

- metody problemowe: wykład konwersatoryjny, wykład problemowy
- metody aktywizujące: metoda przypadków, metoda sytuacyjna, inscenizacja, gra dydaktyczna, symulacja, dyskusja dydaktyczna
- metody praktyczne: pokaz, ćwiczenia, metoda projektów, symulacja.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy potwierdziła, że metody dydaktyczne są dobierane z uwzględnieniem różnych form zajęć, efektów uczenia się oraz poziomu kompetencji studenta. Za właściwy dobór metod odpowiada kadra dydaktyczna, potwierdzono, że działania te mają działania dostosowujące środki i narzędzia dydaktyczne w taki sposób, aby wspomagały osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Uczelnia wprowadziła dobór metod dydaktycznych uwzględniając zróżnicowane potrzeby indywidualne i grupowe studentów. Wykładowca, na podstawie znajomości grupy, a także wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów, ma możliwość realizacji zadań według określonego przez siebie planu, biorąc również pod uwagę opinię studentów. Wykładowca w założeniach Uczelni ma możliwość

wykreowania, dostosowania i modyfikacji zadań praktycznych w zależności od grupy studentów tak, aby założone efekty uczenia się zostały zrealizowane zgodnie z możliwościami prezentowanymi przez studentów.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

4. Nie jest spełniony warunek określony w załączniku do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. 2018 poz. 2218) w brzmieniu: student potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego (P6S_UK), ponieważ przy zaplanowanej w programie liczbie godzin zajęć z języka wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów oraz łącznym nakładzie pracy studenta student rozpoczynający zajęcia z języka musiałby posiadać kompetencje językowe na poziomie B2 EOKJ. Tymczasem taki wymóg nie został określony w programie studiów ani w warunkach kwalifikacji na studia.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy poinformowała, iż na studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku terapia zajęciowa z rehabilitacją rekrutowani będą kandydaci ze znajomością języka obcego na poziomie co najmniej B2, tj. np. osoby posiadające świadectwo maturalne z języka obcego na poziomie rozszerzonym lub posiadające odpowiedni certyfikat potwierdzający kompetencje językowe. Przedstawiony powyżej warunek podyktowany został również prowadzeniem wybranych przedmiotów na tym kierunku w języku obcym (Sylabus N-1-S-TZ-Kz-11; N-1-N-TZ-Kz-11).

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy potwierdziła, że na wnioskowany kierunek rekrutowani będą kandydaci ze znajomością języka obcego na poziomie co najmniej B2 lub posiadające odpowiedni certyfikat potwierdzający kompetencje językowe. Uczelnia w planie studiów prowadziła wybrane przedmioty na wnioskowanym kierunku zajęcia w języku obcym – moduł KOMPETENCJE TERAPEUTY.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

5. Nie jest spełniony warunek określony w art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), albowiem w proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono nieprawidłowości związane z powierzaniem zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki przypisanej zajęciom w sylabusach nie umożliwiają prawidłowej realizacji zajęć.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawiła dokumenty dotyczące korekty w obsadzie zajęć. Uzasadnienie doboru kadry dydaktycznej stanowi odrębny załącznik zał.1-zał. 8.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy poinformowała, że przedstawiona do prowadzenia zajęć: *biologia medyczna, biofizyka, biochemia* doktor nauk medycznych w zakresie biologii medycznej, magister pielęgniarstwa, posiada doświadczenie zawodowe w zakresie prowadzonych zajęć z: pielęgniarstwa w anestezjologii i intensywnej terapii, pediatrii i pielęgniarstwa pediatrycznego, zakażeń Szpitalnych, POZ, geriatry i pielęgniarstwa geriatryczne, patologii (ćwiczenia), badania fizykalnego, pulmonologii i pielęgniarstwa pulmonologicznego, dydaktyki medycznej, teorii pielęgniarstwa, diagnoz i procedur w pielęgniarstwie pediatrycznym, gabinet POZ, medycyny prewencyjnej w pediatrii, zdrowia publicznego, etyki w praktyce pielęgniarstwa, pedagogiki i pedagogiki specjalnej. Osoba ta nie posiada doświadczenia zawodowego w zakresie trzech wyżej wymienionych zajęć. W przypadku zajęć: *podstawy medycyny klinicznej (podstawy pediatrii, podstawy geriatryi, terapia zajęciowa dorosłych i osób starszych, terapia zajęciowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, projektowanie terapii zajęciowej w pracy z osobami z deficytami i zaburzeniami rozwoju dzieci i młodzieży, wprowadzenie do terapii zajęciowej, projektowanie terapii zajęciowej w pracy z osobami z deficytami i zaburzeniami rozwoju dzieci i młodzieży, metody specjalne w terapii zajęciowej dzieci i młodzieży, metody specjalne w terapii zajęciowej dorosłych i osób starszych, samoocena osób z niepełnosprawnością, projektowanie terapii zajęciowej w pracy z dziećmi i młodzieżą z deficytami i zaburzeniami rozwoju, projektowanie terapii zajęciowej w pracy z osobami dorosłymi starszymi z deficytami i zaburzeniami rozwoju, projektowanie terapii zajęciowej w chorobach neurologicznych dzieci młodzieży, projektowanie terapii zajęciowej w chorobach neurologicznych dorosłych i osób starszych, ergonomia w środowisku życia i pracy* proponowana obsada osób prowadzących zajęcia jest zgodna z doświadczeniem zawodowym tych osób dotyczącym tematyce proponowanych zajęć.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy** z zaleceniem weryfikacji kwestionowanej obsady dla zajęć: *biologia medyczna, biofizyka, biochemia*.

6. Uczelnia nie podała we wniosku, gdzie będą się odbywały ćwiczenia kliniczne, na których zaplanowano pracę z pacjentami, ani nie przedstawiła stosownych porozumień/umów z placówkami klinicznymi na realizację zajęć tego typu. Wnioskodawca nie wskazał także, że posiada lub zamierza stworzyć specjalistyczne pracownie na potrzeby zaplanowanego kierunku (z wyjątkiem psychologicznych).

Stanowisko Uczelni

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy poinformowała, iż deklaracje pracodawców zawierają zapis o zapewnieniu miejsc dla studentów do realizowania praktyk zawodowych oraz jednocześnie możliwość realizowania zajęć związanych z nauczaniem praktycznym. Uczelnia dysponuje również umowami o współpracy ze wskazanymi podmiotami, które zobowiązały się do realizacji nauczania praktycznego i kopie tych umów załączyła do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W złożonym wniosku przedstawiono Załącznik nr 5.2, który opisuje zakres świadczonych usług i infrastrukturę, jaką dysponują podmioty medyczne, placówki wychowawcze oraz podmioty pożytku publicznego, z którymi Uczelnia ma podpisane umowy. Uczelnia wskazała, iż w oparciu

o te umowy WSEI realizuje już wieloletnią i wszechstronną współpracę w zakresie realizacji zajęć praktycznych, praktyk zawodowych, staży, działań wolontariatu dla takich kierunków jak pielęgniarstwo, pedagogika, psychologia. W miarę potrzeb WSEI podpisze stosowne umowy na realizację ćwiczeń klinicznych przez studentów kierunku Terapia zajęciowa z rehabilitacją z podmiotami, które wyraziły już wstępną deklarację współpracy w tym zakresie. Podpisane deklaracje zostały dołączone do wniosku jako załącznik nr 7.

Uczelnia podała, iż ćwiczenia kliniczne studentów kierunku terapia zajęciowa z rehabilitacją będą odbywały się w Monoprofilowym Centrum Symulacji Medycznej, którym dysponuje Uczelnia. MCSM umożliwia ćwiczenie postępowania na specjalistycznych symulatorach medycznych, fantomach oraz тренаżerach w jednakowych, powtarzalnych i kontrolowanych warunkach klinicznych. Nowoczesne symulatory medyczne wiernie odzwierciedlają reakcje i zachowania pacjentów, a pomieszczenia wiernie odzwierciedlają sale szpitalne. Szczegółowy opis znajduje się we wniosku jako załącznik nr 5.2.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawiła miejsca, w których mają odbywać ćwiczenia kliniczne, na których zaplanowano pracę z pacjentami. Uczelnia przedstawiła 18 porozumień/umów z placówkami, w tym klinicznymi na realizację wspomnianych zajęć tego typu. We wniosku Uczelnia (załącznik 5.2) potwierdziła jedynie możliwość realizacji zajęć w ramach pracowni umiejętności: 1. Laboratoriów neuropsychologii eksperymentalnej - laboratorium wykorzystuje sprzęt, który może służyć badaniom prowadzonym w zakresie psychologii, neurologii czy psychiatrii; 2. Laboratoriów Diagnostyki Psychofizjologicznej i Poznawczej Psychologii Eksperymentalnej; 3. Monoprofilowego Centrum Symulacji Medycznej, laboratorium w zakresie nabywania umiejętności udzielania pomocy medycznej oraz 4. Laboratorium Anatomii; 5. W ramach Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 26 im. Janusza Korczaka w Lublinie, która w ocenie Wnioskodawcy stanowi uzupełnienie infrastruktury Uczelni w zakresie pracowni metodycznych do realizacji procesu kształcenia w modułach: Wprowadzenie do terapii zajęciowej: Rodzaje terapii zajęciowej (ergoterapia, socjoterapia, arteterapia) Terapia zajęciowa - podstawowe umiejętności; Diagnostyka potrzeb planowania pracy z pacjentem, realizacja procesu terapeutycznego dorosłych i osób starszych, Diagnostyka potrzeb planowania pracy z pacjentem, realizacja procesu terapeutycznego dzieci i młodzieży; Projektowanie terapii zajęciowej w pracy z dziećmi i młodzieżą z deficytami i zaburzeniami rozwoju; Projektowanie terapii zajęciowej w pracy z dorosłymi i osobami starszymi z deficytami i zaburzeniami rozwoju. W przypadku tej placówki Wnioskodawca we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie przedstawił informacji o wyposażeniu pracowni metodycznych tejże jednostki oświatowej. Wnioskodawca we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawił w tabeli nr 1 podmioty zapewniające infrastrukturę oraz możliwość realizacji nauczania praktycznego, jednakże nie odniósł się do części zarzutu obejmującego potwierdzenie zamiaru stworzenia specjalistycznych pracowni na potrzeby zaplanowanego kierunku, jedynie wspomniano o pracowniach psychologicznych.

Uczelnia nie przedstawiła pełnej informacji dotyczącej bazy dydaktycznej na dzień rozpoczęcia nauczania na kierunku. Uczelnia nie przedstawiła mechanizmów dochodzenia do bazy własnej dla wnioskowanego kierunku.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

7. We wniosku brak informacji o organizacji zajęć na studiach niestacjonarnych.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy poinformowała, iż harmonogram realizacji programu studiów dotyczący studiów niestacjonarnych został załączony do wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów kierunku terapia zajęciowa z rehabilitacją (załącznik do wniosku nr 2b.) Zgodnie z Zarządzeniem Rektora WSEI nr 16/2020/2021 z dnia 10 marca 2021 r. *w sprawie ogólnych zasad przyporządkowania godzin i punktów ECTS do grup modułów oraz zawartości opisu programu studiów*, studiom niestacjonarnym przypisano 710 godzin realizowanych za pomocą zajęć dydaktycznych, wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich na studiach pierwszego stopnia oraz 960 godzin praktyk zawodowych. Łącznie student zrealizuje 1670 godzin w bezpośrednim kontakcie.

Zgodnie z powołaną Uchwałą Senatu WSEI w Lublinie nr 16/2020/2021 zajęcia dydaktyczne na studiach niestacjonarnych odbywają się dwa razy w miesiącu oraz są realizowane najczęściej w piątki w godzinach popołudniowych, soboty oraz niedziele z wyłączeniem praktyk zawodowych i konsultacji.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawiła informacje dotyczące organizacji zajęć na studiach niestacjonarnych.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

8. We wniosku brak informacji na temat zasad organizacji oraz form odbywania praktyk zawodowych.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy poinformowała, że zasady organizacji oraz formy odbywania praktyk zawodowych opisała w załączniku nr 1.6 oraz w załączniku nr 1.4 zawierającym Kartę modułu Praktyka zawodowa (odpowiednio dla studiów stacjonarnych N-1-S-TZ-Wd-28 i niestacjonarnych N-1-NS-TZ-Wd-28). W załączniku 1.6 wskazano, że załącznik nr 1.4 zawiera sposoby weryfikacji efektów uczenia się. Karta modułu praktyka zawodowa zawiera zarówno sposoby weryfikacji efektów uczenia, jak i wszystkie pozostałe elementy określone we wzorze Karty modułu.

Praktyka zawodowa będzie realizowana przez studentów w ośrodkach terapii zajęciowej (praktyka ogólna A), podmiotach medycznych (praktyka specjalnościowa B) oraz w podmiotach społecznych, edukacyjnych i resocjalizacyjnych (praktyka specjalnościowa C) odpowiednio w II, IV i VI semestrze studiów. Student może samodzielnie znaleźć miejsce praktyk, które musi być zatwierdzone przez Uczelnię, lub skorzystać z pomocy Uczelni w organizacji praktyk. Termin odbywania praktyk wynika z programu studiów. Uczelnia wyjaśnia, że w kwestiach organizacyjnych związanych z praktykami zawodowymi, student może liczyć na wsparcie pracowników Biura Karier i Spraw Studenckich oraz Dziekanatu Wydziału Nauk o Człowieku. W Biurze Karier i Spraw Studenckich studenci uzyskają informacje o organizacji praktyk, złożą

podanie o odbycie praktyk, odbiorą dokumentację związaną z praktykami oraz złożą komplet dokumentów po praktykach. Realizacja praktyk odbywa się na podstawie umowy trójstronnej między Uczelnią, studentem i podmiotem, w którym realizowane będą praktyki. W Umowie określony jest między innymi wymiar, miejsce i czas odbywania praktyki oraz zobowiązania stron. Ze strony Uczelni osobą odpowiedzialną za organizację i nadzór nad praktykami jest opiekun praktyk zawodowych, którym jest nauczyciel akademicki posiadający odpowiednie doświadczenie i kompetencje. Do zadań opiekuna praktyk zawodowych ze strony Uczelni należą również, we współpracy z Dziekanem, ocena i decyzja, czy miejsce odbywania praktyk jest zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, a także hospitacje praktyk. Ze strony podmiotu, w którym odbywają się praktyki, jest wyznaczony zakładowy opiekun praktyk zawodowych, którego zadaniem jest udzielanie wskazówek i pomocy studentowi w wypełnianiu powierzonych zadań. Student prowadzi w trakcie praktyki Dziennik praktyki zawodowej oraz dokumentuje (część B i C) projekt dotyczący podmiotu, w którym odbywa praktykę oraz projekt z zakresu wybranej przez siebie specjalności, opracowany przez studenta pod nadzorem opiekuna praktyk. Opiekun praktyk zawodowych z Uczelni dokonuje zaliczenia praktyki na podstawie weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przez studenta, potwierdzonej przez zakładowego opiekuna praktyk zawodowych. Zgodnie z informacjami przekazanymi we wniosku w wymienionych materiałach, w przypadku, gdy student wnioskuje o potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy, istnieje możliwość określania ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się dla praktyk, co zostało uregulowane w Regulaminie potwierdzania efektów uczenia się wprowadzonym Uchwałą Senatu Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie 24/2018/2019 z dnia 25 czerwca 2019 roku. Wśród formalnie zatwierdzonych dokumentów regulujących organizację praktyk zawodowych są: Program studiów i zawartą w nim Kartę modułu Praktyki zawodowe, Regulamin studiów, Regulamin potwierdzania efektów uczenia się, Uchwałę Senatu Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie nr 22/2018/2019 z dnia 16 maja 2019 roku w sprawie wprowadzenia zasad realizacji i rozliczenia praktyk zawodowych.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawiła informacje dotyczące zasad organizacji oraz form odbywania praktyk zawodowych.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

9. Przedstawiony we wniosku opis kompetencji oczekiwanych od kandydatów nie zapewni doboru najlepszych kandydatów, ponieważ przyjęcie na studia odbywać się będzie według kolejności zgłoszeń, aż do wyczerpania limitu miejsc.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wskazała, że intencją Uczelni przy określaniu zasad rekrutacji na studiach w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie, było wprowadzenie zasady równości szans i niedyskryminacji. WSEI, jako Uczelnia niepubliczna, realizuje wspomniany cel, umożliwiając wszystkim osobom bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę lub pochodzenie etniczne – sprawiedliwe i pełne uczestnictwo

w procesie kształcenia na jednakowych zasadach.

Uczelnia poinformowała, iż co prawda proces rekrutacji studentów będzie odbywał się według kolejności zgłoszeń, aż do wyczerpania limitu miejsc (60 osób na studia stacjonarne i niestacjonarne), jednak podstawą przyjęcia na studia pierwszego stopnia są pozytywne wyniki egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości.

Zgodnie z Zarządzeniem Rektora o przyjęciu kandydata na studia decyduje:

1) Dla osób zdających „nową maturę” pozytywny wynik z pisemnej części egzaminu maturalnego z poziomu podstawowego, gdzie:

– 1% na poziomie podstawowym = 1 punktu rekrutacyjnego

– 1% na poziomie rozszerzonym = 1,5 punkty rekrutacyjne

2) Aby przystąpić do rekrutacji, kandydaci muszą mieć minimum 100 punktów kwalifikacyjnych

3) Rekrutacja będzie trwała aż do wyczerpania limitu miejsc.

4) Oceny uzyskane przez kandydatów posiadających tzw. starą maturę, maturę międzynarodową lub maturę zagraniczną są również odpowiednio przeliczane na punkty rekrutacyjne w sposób określony przez komisję rekrutacyjną.

5) Ponadto na kierunkach studiów, na których prowadzone są wybrane zajęcia w języku obcym wprowadza się dodatkowe kryterium, jakim są kompetencje językowe na poziomie średniozaawansowanym tj. posiadanie świadectwa maturalnego z języka obcego na poziomie B2 lub certyfikat potwierdzający znajomość języka na wskazanym poziomie albo uzyskanie pozytywnej oceny znajomości języka angielskiego w wyniku przeprowadzonego egzaminu kwalifikacyjnego przez WSEI.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawiła opis kompetencji oczekiwanych od kandydatów. Przedstawiono zasady decydujące o przyjęciu kandydata na wnioskowanym kierunku. Działania te pozwalają na dobór odpowiednich kandydatów.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

Biorąc pod uwagę podtrzymanie zarzutu nr 6 Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale 767/2021 z 13 sierpnia 2021 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
13.10.2021

Stanisław Wrzosek